ИЮЛЬ
10
Понидельник
1939 он
№ 166 (2796)
Сэн 10 мунгэ

Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М.
Обкомой ба
БМАССР-эй Верховно
Соведэй Президиумэй
ОРГАН.

Soveed aradai aviacioonno praazdnig

Soveed Socialis Respyybli-kenyydei Sojuuzai, zil byri aavgustiin 18-da yngergedeg aviaaciin yder bolbol manai aradai ton inag praazdniganь myn boloo. Soveed arad bol-bol eerilngee xysen tyges aviaacaar, eerilngee galxamşag lloodçiguud-staalinska sookol-nuudaar omogorxono.

Aviaaca bolbol staalinska xojor tabanzilnyydei torşo soo, Leenin—Staalinai paartiin ba soveed pravitelьstviin an-xaralai ceentrte baigaa hen. Aviaaciiji xygzeelgiin plaan xa-daa geniaalьna bolьşevig jo-hoor zoxioogdohon baigaa. Eneegeer le, byxil delxeide suurxuulhan, terenei tolotomo amzaltanuudanь tailbarilagda-na. Manai oron bolbol delxei deere egeel xysete aviaacatai bolood, staalinska gurbadugaar tabanzilde oroo. Byri 1933 on-do nyxer Staalin xadaa nege-dexi tabanzilei plaanai itooguu-diiji gargaxadaa xelee hen: „Manaida aviacioonno promiş-lennostь ygei baigaa. Mynee ene xadaa manaida bii boloo".

Tiime, mynee manaida ton jixe kylьtyyriin aviacioonno zavooduud bii, ton jixe skoo-rostьtoi ba jabalgiin ugaajixe raadiustai samoliooduudiiji bai-guuldag talaantta konstruuk-tornuud bii, esestee, manaida erxim maşlinanuudiiji xedeg tiime xynyyd—aviacioonno za-vooduudai staxaanovcuud bii.

Bolьşevligyyd bolbol Leenin—Staalinai paartida esestee xyrter preedanne aldar gabi-jaata sookolnuudai aarmiiji xymyyzyylee. Soveed aviaa-tornuud bolbol manai ugaajixe gyrenei byxii bulan toxoigoor jabana. Erxim teexnikeer zeb-segleglgdenxei, kylьtyyrne ba erelxeg xynyydeer jabuulagda-dag, agaarai tyryy klaassna es-kaadrnuud ylemze bogonixon bolzorto baiguulagdaa.

Manai aviaaca bolbol eerlin-gee xolo niidelgeer byxil del-xelde suurxuulaa. Xolo niidel-ge byxen xadaa, soveed socia-lis aviacioonno teexnikiin xem-zeeji, manai pilooduud, ştyyr-manyyd, radiistnuud, inzeneer-nyydei vojevoi huralsalai nari-saliiji tobolo xaruuldag baina. 1933 ondo Moskoovsko garni-zoonoi paartiina aktiivai suglaan deere xehen, „Negedexi taban-zilei itooguud tuxai" doklaad soogoo nyxer Voroşilov xelee hen: „Oirlin tabanzilnyydei tor-şo soo, bidener bolbol delxein aviacioonno teexnikiin xemzee-de xyrexe ba ene talaar busa-dai urda baixiin tula byxil ys-loovinuudiiji baiguulxabdi geze xysed naidabari bidende bii". BKP(b)-ein XVIII sjeezd deere nyxer Voroşilov bolbol sjeez-diin delegaaduudai nerjeme ap-lodismeentnyyd doro iigeze me-dyylee hen: „manai vojeenne aerodroomuudta, çaas soo 500 kilomeetriee ylyy niidexe skoo-rostьtoi istrebiitelьnyydhee gad-na, myn iime skoorostьtoi bom-bardiroovşçiguudiiji xaraza bol-xo baina geze doklaadlanab, xarin niidelgiinь ynder xadaa 14—15 miangan meetr baixa...".

Mynee, manai aviaaca bol-bol eerilngee urgaltiin şine po-losaada oroo: tere xadaa re-koordnuudiiji maassovaar ezel-xiin tylee orolsono. Xerbee, urdanь buungyi xolo niidelgiin, reisede niidelgiin elite maaster-nuud startovaaldag baigaa haanь, mynee manai vojeenne zaluuş-ji lioodçiguud maassova xolo-niidelgiiji bejelyylne.

Xedlixen le zilei saad tee, gansal lioodçiguud—virtooyzuud nerenei tyryy huurida Vladimir Kokkinaaki bolbol ynderte niide-deg hen. Mynee tere zergiin ynderte byxeli aviacioonno çaastnuud niidene. Onsc ilgar-han amzaltanuudiiji ba rekoord-nuudiiji maassovaar tuilalga bolbol manai vojeenne aviaaca-da ulam byri yrgen xaraakter-tai bolno.

SSSR-te paraşiutna spoort yrgeneer delgerene. Ene iskyys-stviiji byxil talaaranь şudal-xiin tylee temesel endeşji ja-buulagdana. Hajaxan, Ulaan-Aarmiin paraşiutiistnuudai sug-laralga bolhon baina, ene xa-daa delxein paraşiutizmiin is-toorido onso elite sobiiti myn. Ulaan Aarmiin xynyydei xehen-del adali, tiime ynder klaassii-ji, paraşiutna hyrelgiin tiime maassovostiiji delxei deere ne-geşji orondo demonstraacalza şadaxagyi baina. Paraşiutist-nuudai ene suglaralga xadaa ene talaarşji manai oron bolbol delxein aarminuudai dunda ty-ryy huuri ezeldeg baina geze ton todoor xaruulaa.

Soveed lioodçiguud bolbol esege orondoo preedanne bai-hanaa, eehedlingee taktiiçeska ba bojevoi şadabariiji, ka-pitalis oronuudai aviaacahaa ylyy hain baihanaa xaruulaad baina. Xasaan nuurai raloondo bolhon tulaldaaniiji hanuulbal ene xadaa eileer xaragdana.

Xydelmerişen - Tariaaşanai Ulaan-Aarmiin Agaar-Seregei Flood agunjixe ba tyges xyse-tei. Ene tyges xysiiji esege su-saraşagyigeer oroldostoigoor ba bodoto bolьşevig eneergieer deeşelyylxe, tuilahan amzaltaa-raa xizaarlaxagyi, xarin ulam byri, uragşaa ermelzen zorixol.

Agaarai gospoodstviin gurban glaavna kategoorinuudiiji--ynder, xolo niidelge,skoorostiiji SSSR-ei byxil lioodçiguudai şudalal-giin probleeme—byxii aviaacada samoliooduudiiji ynder nii-delgiiji ba jabalgiinь raadiusiiji yrgedxelgiin probleeme bolxo mynee yjede ilangajaa serь-joozno boloo. Xojordoxi impe-rialis dain exilee; faşlis agrees-sornyyd bolbol endeşji, tendeş-ji dainai tylmeriiji şataaxil he-dene. SSSR-ei vojeenne aviaa-ca bolbol byxil Ulaan Aarmidaal adaliaar, miiriiji xamagaalgiin tylee baina. Ene xadaa agrees-sornyydei appetiidyydte eser-gyysyylen tabiza bolxo egeel tiime xysen myn.

Aviaaciin yder bolbol agaa-rai soveed flootoi ilaltanuudai xaralga myn bolxo. Ene xadaa vojeenne aviaaciin, terenei xy-nyydei, myneenei ba jireedyin geroinuudai, samolioouduudiiji ynder deere ba xolo niidyylze şadaxa terenei pilooduud ba ştyyrmanyydei terenei streloo-guud ba bombardiroovşçiguudai yder, ene xadaa agaarta aviaa-tornuudai ilaltata jabuulgiji gazar deere baigaad beledxe-deg inzeneernyyd ba teexni-gyydei yder myn bolxo. Ene yderte staalinska aviaaca bol-bol bojevoi belen baihanaa, nii-delgiingee şadabariiji, virtyy-oznostьjoo xaruulxa baina.

Ene yderte beledxelgiji, goo-roduudta ba seloonuudta, za-vooduudta ba kolxoozuudta maassova xydelmeriiji delge-ryylze, myneenhee, myneeder-hee exilxe xeregtei. Partiina organizaacanuudai ba Osoavia-ximai Centraalьna Soveed bol-bol aviaaciin yderte beledxel-giiji oboroonno, aviacioonno xydelmeriiji şangadxaxiin tula, zaluu patriooduudiiji aeroklyy-byydte xanduulxiin tula xereg-lexe johotoi. Manai aviacioon-no promişlennostiin xydelme-rişed, slyyzaşçiner,inzeneernyyd, konstruuktornuud bolbol jirexe praazdnigiiji socialis sorevno-vaaniin, staxaanovska xyde-leenei şine debzelteer temde-glexe johotoi. Aviaaciin yde-riiji yderbeltiin şine ilaltanuu-dar ugtalga—Aviacioonno pro-mlişlennostiin xydelmerişen by-xenei aldar solinь xereg myn.

Aradai inaglalaar, paarti ba pravitelьstvo, nyxer Staalinai anxaralaar xyrieelegdenxei so-veed aviaaca bolbol ulam byri şine şinenyyd ilaltanuudiiji yl-ynen, eerlingee kylьtyyriin xem-zeeji deeşelyylne. Manai agaa-rai floodoi tyges xysiiji gerşel-hen ede ilaltanuud bolbol by-xii aradai omogorxol ba baja-riiji orjaluulan yysxene. Egeel iime deerehee manai orondo aviaaciin yder xadaa bygede-aradai praazdnig myn.

(„PRAAVDIIN" TYRYY BIŞEGHEE)

STAALINSKA TABANZILNYYDEI TYRYYŞIIN ZAVOOD

Staalinska, ijyyliin 5, (TASS). Ijyyliin 6-da, Staalinai neremzete Kyzneecke metallur-giiçeske kombinaadai barigda-hanhaa xolşo 10 zilenь gyisexe baina. Rekoordno bogonixon bolzor soo, bolьşevig paartiin ba xydelmerişen angiin dura zorigoor, oronoi zyyn zaxada, Kyzneecke Ala-Taygei xada dabaanuudta, tyryy teexnikeer zebseglegdenxei, xemzeenelgee talaar delxeide gurbadaxi huu-riin ton jixe, metallurgiiçeske gigaant baiguulagdahan baina. Goorodtonь 42 hurguulinuud, 2 teaatrnuud, 25 klyybyyd, me-tallurgiiçeske instityyd, metal-luurguudai kylьtyyriin dvoreec, olon dabxar jixenyyd gernyyd bii jym. Asfaltirovanno yylice-nyydeerenь avtomobiilьnuud, avtoobusuud, tramvainuud jaba-dag boloo.

Tyryyşiin doomna xadaa 1932 ondo xydelze exilee hen. Xydelze exilhenheenь xoi-şo 1939 onoi ijyyliin 1 boltor 7770 miangan toonn şirem, 7205 miangan toonn bulad xai-luulagdaa, 4914 miangan toonn belen prokaat gargagdaa. 1939 ondo kombinaad bolbol Itaali ba Poolьşiin xamtadaa abhanhaa jixeer, SSSR-ei byxii şirem yiledberilgiin arbadaxi çaastiiji ygehen baina.

Ene onoi negedexi kvaarta-lai programmiiji amzaltatai dyyrgeheneinь tylee, Kyzneec-ke kombinaadta, SSSR-ei xara metalluurgiin Narkomaadai ba Vostoogoi metalluurganuudai sojuuzai GK-gei Ulaan Tug ol-gogdohon, yiledberiin 26 ty-ryyşyyl SSR Sojuuzai oorde-nuud ba medaalьnuudaar şag-nagdahan baina.

Staxaanovcuud ba udaarnl-guud bolbol 10 zilelgee jybi-leiji yiledberiin programmiiji dyyrgelgeer ba ylyylen dyyr-gelgeer ugtanad. Oordento maasternuud Gornostaajev ba Boikin gegşedei xydelmerilze baidag xojordoxi doomenno peeçiin kollektiiv bolbol xaxad zileigee plaaniiji bolzorhoo 23 yder urda dyyrgebe. Liistpro-kaatna seexnyyd bolbol 75500 toonn bulad liistiiji ygeze, xa-xad zileigee plaaniiji bolzor-hoo 16 yder urda tee dyyrge-be.

Zavoodtonь 717 staxaanov-cuud, 4237 udaarnlguud, tyryy klaassiin 100 şaxuu maaster-nuud bii jym.

Jybileine komiissa bolbol azalai yiledberiin yndER zlşeeji sag yrgelze xaruuldag, socia-lis sorevnovaaniin 200 tyryy xynyydiiji xyndiin doskaada bişehen baina.

NYYGŞEDTE KREDIITNE TUHALAMZA

SSSR-ei xydee azaxiin baank bolbol centraalьna raloonuud-haa Daalьna Vostoogto nyyze baihan kolxoozno azaxiinuudta krediitne tuhalamziiji jixeer yr-gedxene.

Zamdaa gargagdaxa, jabada-lal, ediee xoolol, mediciinske ba kylьtyyrne obsluuzivaniiin sengiinь xyseeeer tylegdexe baina.

Ger bolbol şine gazarnuudta, tyleehegylgeer ygtene. Nyyhen ail byxende geree remoont-lolgodonь, xojor miangan ty-xerig xyrter udaan bolzortoi kredlit ygtexe baina. Xerbee gernyydei ygei baigaa haa, xy-dee azaxiin baank bolbol şine gernyydei barilgada krediidiiji tabixa baina.

Primoordo, Xabaarovska xi-zaarta, Çitiinske oobIastьdo ba xolto xizaarnuudta, gyrenei biydzeedei sçoodoor ssyydiin 10 proceentnь ygtedeg ba enee-niiji nyygşed daxiaad busaaxagyi baina. Abhan syym-miin ylehen çaastinь 15 zilei torşo soo, gerte orohonhoo xoi-şo dyrben zil bolhonoi hyylde, tylegdeze exilxe baina. Irkyyt-ske oobIastьda ba Krasnojaar-ska xizaarai raloonuudta ssyy-diin 35 proceentnь tyleehe-gyigeer ygtexe, krediidei yle-hen çaastinь 10 zilei bolzorto, gerte orohonhoo xolşo gurban zil bolhonoinь hyylde tylegde-xe exilxe baina.

Xydee azaxiin baank bolbol yniegyi azaxiidanь, ynlee xu-daldaza abxiinь tula, taban zilei torşo soo tylelgeelgeer udaan bolzortoi kredlit ygene. Ulaan-armeiske azaxil bolbol busaalta-gyi ssyydeer, ene symmiin xa-xadiiji abxa baina.

Byxil nyygşe azaxiida, bairaa tyxleerxiinь tula, udaan bolzor-toi kredlit ygene. Krediidei xemzeenь, azaxil byxende, 300-haa 1000 tyxerig xyrter, Ulaan-armeicuudai bylener bolbol, te-reentei xamta, azaxiigaa tyxleer-xiin tula, byle byxen 500 ty-xerigei xemzeetei tuhalamziiji abxa baina. (TASS).

DAALЬNA VOSTOOGTO — NYYRHENYYDEI ŞINE ŞAAXTNUUD

Xabaarovska, ijyyliin 5, (TASS). Xabaarovskahaa 12 ki-loomeetr gazarta, bagaşag gyn-zegilde, xeheg xehegeeree bai-han xyren nyyrhenyyd bii jym. Terenei zapaasanь 6 million toonn bolno. Mynee, nege zil soo 60 miangan toonn nyyrhe ygeze şadaxa şaaxtnuud barig-daza baina.

Saxaliinda, interveenciin zil-nyydte handargagdahan, 100 miangan toonn nyyrhe gargaxa şadaxa xysetei Agneevo geze ryydnig şineer tabigdaza baina.

Hain pokazaatelьnuud

Jaruuniin almagai, Egetiin so-monoi Kaarl—Maarksai neremzete kolxoozoi kolxoozniguud xadaa yder jirexe byri kylьtyyr-ne ba zaliitoçno baidaltai bol-zo baina.

Ene kylьtyyrne ba zaliitoçno baidaltai bolhon kolxoozniguu-dai zol zargaltai xyyged bolbol Egetiin exin hurguulida hural-sana. Tus hurguuliin huragşad ba hurgagşad xadaa ynder dee-de yspevaajemostь tuilaxiin ty-lee bolьşevig johoor temese-neelgee rezyltaatda, 1938—39 onuudai huralsalai ziliiji hainaar yngergebe. Ene hurguulida 100 proceent yspevaajemostь tuilaza şadahan bagşanar ba huragşad olon.

Zişeelxede, tus hurguuliin I-dexi klaassai huragşad xadaa 100 proceent udaadaxi klaass-taa orobo (hurgagşanь nyxer Cebeenova). Myn tereşelen, II-doxi klaassai huragşad xadaa bygede III-daxi klaassaa oroo (hurgagşanь nyx. Cezlipov). Myn ene mete IV klaassai hu-ragşad bolbol hurguuliaa 100 proceent dyyrgee. Gansal III-daxi klaassta nege xyn xojor-doxi zilee ylehen baina.

Gadna, ene hurguuli 47 ot-liçniguudtai. Duunai, taanciin ba uran zoxioolol kryzooguud sag yrgelze xydelmerildeg bai-gaa.

Huragşad bolbol paartiin XVIII sjeezdiin materiaalnuudiiji yzeed, ilmenyyd xydelmerinyy-diiji jabuulhan baina gebel, kol-xoozniguudai 8 milliaard pyyd talxa abxa jabadaldanь tulxa-lamza yzyylxiin tula, 200 yrxe ba zirxinyydiiji alaa. Myn hur-guulijaa gojo, kylьtyyrne bol-goxiin tylee 80 modonuudiiji tariaa, terenь mynee hainar ur-gaza baina.

Baha, 1,5 gektaar gazar xaaza, Geraasimovska uçaastog bai-guulhan ba yzeg bişeg mede-xegyii likvidaacalxa xeregte, 30 erxim huragşad tuhalalsa-han bainad.

Jirexe 1939-40 onoi huralsalai ziliiji hain beledxelteigeer ug-taxiin tula, beledxelei xydel-meri ertenhee jabuulhan dee-rehee, main 30-da jirexe hu-ralsalai zilei beledxeliiji xy-sed dyyrgehen baina. Tyliee-gee hurguuliingaa gazaa asa-ranxai, paart, doskaa ba hur-guuliin pomeşçeenlnyyd şirdeg-dexeer, xezeeşji huralsalaa exil-xexer belen baina.

C. NOMTIIN.

ZURAG DEERE: Zedestroin Modonxylei bytaariin zaboişçig baihan aad, mynee bytaariin naçaalьnig nyxer Xiilikov bol-bol xydelmerilegşe Gonçaroova Dyysia gegşetei 'kvaarc şuluuji yzeze baina. (Petroovoi foto)

SSSR-ei Uhan Seregei Floodoi yderte beledxel ba yngergelge tuxai

BKP(b)-ein OBKOOMOI BIYROOGOI TOGTOOL

1. SSSR-ei Uhan-Seregei Floodoi praazdnig—ijyyliin 24-iiji oboroonno-maassova xydel-meriiji saaşadanь byxezyygiin ba respyybliike dotor oboroon-no xydelmeriiji delgeryylgiin ba byxezyygiin talaar, partiina, komsomoolьsko, profso-juuzna, osoaviaxiimovska orga-nizaacanuudai xydelmerinyydiiji xaralgiin tug doro yngergexe.

2. SSR Sojuuzai xysen tyges Uhan-Seregei Flood tuxai agi-tacioonno-maassova xydelme-riiji aradzonoi dunda yrgeneer delgeryylxiijinь partiina-kom-somoolьsko, profsojuuzna ba osoaviaxiimovska organizaaca-nuudiiji ujalgalxa. Raloonno byxil partkabineedyydte, soc-kylьtyyriin baişanguudta, agit-kollektiivnuud xyseer, SSSR ei Uhan-Seregei Floodoi istorii-çeska yderte zoriuulagdahan, speciaalьna doklaaduud, kon-sulьtaacanuud, beseedenyyd, unşalga yngergexe.

3. „Morlaagal" znaçkistnuu-diiji yrgenEER beledxexiin zo-riIgoor, predprijaatinuud, kol-xoozuud, MTS-uud, sovxoo-zuud ba busadai dergede OSOVD-iin organizaacanuudiiji bii bolgoxiijinь BKP(b)-ein ob-koomoi vojeenne tahag ba paartiin raikoomuudai sekre-taarьnuudiiji, BMASSR-ei OSO-goi Centraalьna Soveediiji ujal-galxa.

4. Uhanai-sportiivna baaza baiguulxiin tula Galuuta nuur deere jaaxt-klyyb organizoval-xa. Jaaxt-klyybei orgkomitee-diiji nyxed K. A. Birlykoov, G. C. Belьgaajev, A. B. Bal-taxiinova, Tertiiçnii ba Razzil-vin gegşedei sostaavtalgaar ba-talxa, ede xadaa predprijaati-nuud ba organizaacanuudai xy-seer jaaxt-klyyb ba respyybli-kiin gorodskoi, raloonno ceent-rnyydte terenei uhanai-spor-tiivna staancanuudai baiguul-giiji xangaxa johotoi.

5. SSSR-ei Uhan-Seregei Floodoi yderte, tamaragşad, heliyyrşedei komaandnuudai paraadiiji, tereşelen OSO-goi Centraalьna Soveedei hurlsa-lai—uhan-seregei pyynktnyydei (dopriziivnigyyd, z a p a a s a i ulaanfloodcuudai) komaand-nuudai uhanai-sportiivna ves-typleeninyydiiji xangaxiijinь OSO-goi Centraalьna Soveed ba BMASSR-ei SNK-gei derge-dexi, fizkylьtyyriin xeregyydiiji exilexe komiteediiji ujalgal-xa.

6. SSSR-ei Uhan-Seregei Floodoi yderiiji praazdnovalgii yngergelge tuxai asuudaliiji xelseze yzexiijinь ba komso-moolьcuud, sojuuzna bişe za-luuşuudai dunda tedeniiji uhan-seregei yçiliişçenyydte xan-duulgiin talaar xydelmeri del-geryylgiiji xangaxiijinь BLKSM-ei Obkoomiiji ujalgalxa.

7. Ulaan-Yde goorodto hu-ralsalai—uhan-seregei pyynktiiji yrgedxelge ba byxezyygle tu-xai asuudaliiji Sojuuzai Osoa-viaxiimai Centraalьna Soveedei urda tabixiijinь nyxer Razzil-vinde (OSO-goi Centraalьna Soveed) daalgaxa.

BKP(b)-ein Buriaad-Mongol Obkoomoi sekretaarь S. D. Ignaatьjev.

Dostoinoor ugtaba

Ulaan-Ydiin gospiivozavoodoi, kvasnoi ba piivnoceexiin kol-lektiiv xadaa, BMASSR-ei ar-ban zurgaadaxi jybileiji ugtuu-lan, Staalinska Gurbadugaar Ta-banzilei neremzete socialis so-revnovaaniiji eehed xoorondoo erxim hainaar ba yrgen dalai-satalgaar organizovaalhan bai-na.

Kvasnoi ceexiin kollektiivai erxim staxaanovec M. P. Ta-moşnikov yderel gee noormiiji 200 proc. xyrter dyyrgebe, myn staxaanovcuud Syyslova A. P. ba Marlija Kaveelina gegşed yderelgee noormiiji 170 proc. sag yrgelze dyyrgedeg bainad.

Pivnoi ceexiin staxaanovka Sooni Polomooçenova bolbol ydereigee noormiiji 150 proc. dyyrgee.Podvaalşçicuud Myyxi-na ba Petykoova gegşed xedil xynde azalda baibaş, ydereigee noormiiji sag yrgelze 140 proc. dyyrgened. Edener xadaa BMA-SSR-ei arban zurgaadaxi jybi-leide zoriulan, socialis ujal-ganuudaa amzaltatalgaar dyyr-gexe şadaa.

Gadna, edener xadaa saaşa-daa sag yrgelze iime pokazaa-telьnuudtai jabaxabdi geze nai-duulbad. C. Dam.

XITADDAXI VOJEENNE JABUULGANUUD

URDA XITADTA

Svatooyhaa xoino baildaan yrgelzelhөөr baina. Xitaduud bolbol Çaoçzoyde dobtolhon ba japooncuudiiji tymer zamai staancahaa soxin zailuulhan baina.

Ijyyliin 2-to, japooncuud bolbol Fyşzoyhaa zyyn xoino baihan Dinxaida desaanta buulgaxiiji hedehen baina, gebeşji, hedelgenь soxigdoo. Ijyyliin 4-de, 500-haa ylyytei, japoonsko soldaaduud bolbol Tianьczіinde buuxiiji hedebeşji haa, otriaadaigaa xaxadiiji geegeed, koraablь deere tergidehen baina.

Kantoonoi urda tee, xitad partizaanguud xadaa aktiivna operaacanuudiiji jabuulna.

XOITO XITADTA

Froontnuud deere xubilaltanuud ygei.

CENTRAALЬNA XITADTA

Ugaa jixe baildaanuud boloogyi.

Partizaanska otriaaduud bolbol Naankinhaa 70 kilomeetr baihan Lişyi goorodto buuba. Ijyyliin 4-de, Cziansy proviincіin xoito zygte, partizaanguud bolbol Xyalanьda dobtolbo. Japoonsko garnizoon xadaa goorodhoo garaza oşono.

——ӘӘӘӘ——

Бvри hайнаар хvдэлмэрилэхэ

Зэдэ. Доодо Торын хvсэд бэшэ дунда hургуули болбол өөрингөө хvдэлмэридэ hайн показательнуудые туйлажа шадаа. Энэ hургуулида хамта 384 хvvгэд hуралсадаг аад, эдэнэй 351-нь удаадахи классуудтаа орохон байнаq.

Тус hургуулиин бvхы hурагшадай успеваемость 93,3 проц. болоно. Энэ hургуулиин зарим багшанар болбол өөhедынгөө клаасай hурагшадые удаадахи клаассуудтань 100 процент оруулhан байна.

Вусад бvхы классуудтань hурагшадай успеваемость 92 проц., 94 проц. ба 96 процент г.м. байна.

Мvн, энэ hургуули хадаа хабарай шалгалтын испытанида бэлэдхэлэй хvдэлмэри hайнаар ябуулаhан тула, испытаняа организованноор vнгэргөө.

Тиигэбэшье, 19 hурагшадые хоёрдохи жэлдэнь vлээhэн ба 14 хун намар испытани vгэхэ болжо гараhан байнад.

Г.

ZURAG DEERE: BMASSR-ei Verxoovno Soveedei xojordoxi Seessiiin zasedaaniiin zaal soo goorodoi yçrezdeeninyyd, predprijaatinuudhaa ailşad huna.
(Peesterevei foto).

Uhanai ojooriiji gynzegiidxexe xydelmeriiiji xangaxa

Selengiin paroxoodstviin negedexi uçaastogai pyteicenyyd xadaa paroxooduudai haadgyigөөr, seber hain zamaar syydnenyydiiji jabuulxa zoriIgotoi. Ilangajaa, uhanai ojooriiji gynzegiidxexiin talaar jixe le xydelmeri xegdexe johotoi baina.

Uhanai ojooriiji gynzegiidxexe xydelmerinyydei graafig xadaa eneenhee urda tee dyyrgegdeegyi baihan gol şaltagaaniinь xadaa, sydoremoontiin şanar muutaigaar dyyrgegdehenhee ba zavoodhoo syydnenyydei xozomdozo gargagdahan deerehee bolhon baina. „Vostooçno-Sibiirske 3“ geze gazar maltadag maşiina xadaa mai hariin exieer sootnikovsko perekaatada xydelze exilexe baihan aad, sydoremoonthoo xozomdozo garahan tula, arai geze main 11-de xydeleze exilee.

Gazar maltadag maşiinanuud remoonthoo xozomdozo garhan bolboş haa, paroxooduudai jabaxada berxeşeel yzyyldeg zamai zarim nege gazarnuudiiji ygtehen noormooronь maltaza gynzegiidxehen baina. Zişeelxede: Paxoomovsko ba Zediinske geze xojor gazarta bogonixon bolzor soo 35747 kybomeetr gazar (gryynt) maltaza abtahan baina.

Uhan zamaixid xadaa tedeende daalgahan zoriIgonuudiiji xyndeteigөөr dyyrgexe byxii ysloovitoi jym. Zamainь uçaastogta yiledberiiingөө plaaniiji ylyylen dyyrgexiin tylөө bolьşeviig johoor temesedeg erxim xynyyd ysөөn bişe bii.

Gazar maltadag maşiinanuud mai hariingaa plaaniiji 84 proceent dyyrgehen baina. „Vostooçno-Sibiirske 4“ geze gazar maltadag maşiina, maşiiniinь kapitaan nyx. Jefiimov plaanaa 89 proceent dyyrgehen baina.

Myn baha, zemsnariaaduudai komaandiin dunda, zişeete hainaar xydelmeriledeg bagermiistrai negedegeer tuhalagşa nyx. Tereexin ba mexaanig nyx. Izmeestьjev gegşed baina.

Selengiin uhan zamai traansportiin negedegeer texniiçeske uçaastogai xytelberilegşed bolbol gazar maltadag floodoo byri operatiivnaar komaandovalhan baigaa haa, uçaastog deeree yiledberiin yşөө ynder pokazaatelьnuudiiji xaruulxa baigaa.

Mynөө erxim staxaanovcuud 5-daxi uçaastogai starşinaa nyx. Kylakoov ba 3-daxi obstanoovoçno uçaastogai poostiin (xaruulai) starşinaa nyx. Feoodorov gegşed obstanoovkiiji obrazcoovoor obslyyzibaina.

Xazagaajev.

Ybehiiji otliiçnoor, bogonixon bolzorto xuriaaxa

Respyybliklin olonxi kolxoozuud bolbol sabşalangai urgasiiji xuriaalgiin ton xariuusalgatai xydelmerinyydiiji exilze baina. Ene zilde respyyblikiin kolxoozuudai sabşalan deere ajaar 2500 garan geraasimovcuud xydelmerilhen baina. Edener xadaa өөhediingөө ton anxaraltai, ynen sexe xydelmerlөөrөө sabşalangiiji nelieedgyi hain urguulba. Ybehen xadaa sag soogoo erxim hain şanartaigaar, negeş geeltegyigөөr xuriaagdalgiiji erideg geze kolxoozniguud hainaar medeze, xuriaalgiin tyryyşiin xedii ydernyydte organizoovannostiiiji gargana. Mynөө, respyyblikiin aimaguudai 200 şaxuu kolxoozniguud ybehe xuriaalgiiji exilbe.

Erximyydei erxim ynetei sentei oopeduudiiji ybehe xuriaalgiin kampaani deere yrgenөөr delgeryylze, ene zilei xuriaalgiiji yngeregşe zilnyydeixihee byri organizoovannoor, byri bogonixon bolzorto hainaar yngergexe byxii ysloovi bii. Tiime tula, malazaliiji tezeelei bata bexi baazaar xangaxiin, Irkyytske ba Çitiinske ooblastьnuudtai sorevnovaanida respyyblikeeree ilaza garaxiin tula socialiis sorevnovaaniiiji byri yrgen dalaisataigaar delgeryylje, byxii xysөөrөө temeseje!

ХVДӨӨ АЖАХЫН ВЫСТАВКЭДЭ СОВЕТСКЭ МАШИНАБАЙГУУЛАЛТА

(СССР-эй дунда машинабайгуулалтын Арадай Комиссаар Лихолевтэй беседэ).

Вvхэсоюзна хvдөө ажахын выставхэ хадаа социалитическэ газартаряалангай тvрvv, мvнөө сагай техникээр зэбсэглэгдэнхэй байhые демонстрировалха байна.

Дунда машинабайгуулалтын Арадай Комиссариадай 30 заводууд болбол өөhэдынгөө продукцын образецvvдые харуулха.

Механизацын павильондо хvдөө ажахын 280 машинанууд, орудинууд ба транпортна зэбсэгvvд экспонировалгадаhан байха. Саг vргэлжэ хvдэлэжэ байха, хоёр конвейертэ элдэб янзын машинанууд табигданхай байха. Посетительнvvд хадаа Челябинска, Харьковска ба Сталинградска тракторна заводуудай хvсэн тvгэс тракторна инвентарьнуудые, тэрэшэлэн Ленинграддахи Кировска заводай универсальна тракторые хараха байна.

Хvдөө ажахын машинануудай Люберецкэ завод хадаа, хуряалгын ба сохилгын процессые нэгэдvvлhэн, льноком бинадые харуулха. Свекл хуряалгын хоёр шэнэ маши ные, клевер сохихо молотил кые, таряа сэбэрлэдэг ба та ряа хатаадаг оригинальна ма шинануудые „Серп ба Молот“ гэжэ Харьковска завод таби ха байна. Сталинай нэрэмжэ тэ Московско завод болбо комфортабельна ЗИС-102 ма шиные демонтрировалха. Мо лотовай нэрэмжэтэ Горьковс ко автозаводой экспонадуу дай тоодо тонн хахадай ма шина, гурбан тонныn автомо биль, грузовик — самосвал газогенераторна байгуулгата машина, вездеход, пикоп хvнгэн нээмэл афотон байха Ярославска автозаводой оло тонныn ашаа зөөдэг машина нууд элитэ hуури эзэлхэ.

Ехэ наглядна байхын тул сложна машинанууд хада доторталаhаань харуулагдах байна.

Выставкэдэ 150-hаа дээш машинанууд ерээ, механиза цын павильоной барилга б оформлениин хvдэлмэри эсэс лэжэ байна.

ВЫСТАВКЫН НЭЭГДЭХЫН УРДА ТЭ

Москва, июлиин 5, (ТАСС). Выставкын зданиин ехэнхи барилганууд гол тvлэб дvvргэгдээ.

Хоёр мянганhаа дээшэ художнигууд ба скульпторнууд болбол павольоные ба плошадиие оформилхын хойноhоо хvдэлмэрилэнэ.

Арба нэгэн союзна республикануудай гербнvvд хадаа главна павильоные гоёоно. Колхозой площадь тээшэ ошохо фасадта Ленин ба Сталинай скульптурнууд байгуулагданхай. Павильоной 56 метр vндэр башнида „Тракторист ба колхозница“ гэhэн ехэ скульптура табигданхай. Наранда алтан колосуудаар яларан гэрэлтэмээр гоёогдоhон, Украинын павильонhоо модонуудань абтагдаа. Сибириин ба Азербайджанай павильоной газаа талын ханануудай зурагууд дvvргэгдэжэ байна.

„Поволжье“ павильоной башнида байгуулагдаhан, морин дээрэ Чапаевай фигура хадаа выставкын алиш буланhаа харагдана.

Павильонуудай стендэ дээрэ колхозуудай ба совхозуудай тvрvvшын натуральн экспонадууд табигдаба. Крымскэ совхозой хранилищаhа „Садоводство“ павильондо vн гэрэгшэ жэлэй ургасын орой болбосородог сортын гайхам шагта яблоканууд асарагдаж vгтэhэн байна. Энэ жэлэй ур гасын экспонадуудай орол эхилээ.

Выставкын малажалай го роокдто посетительнvvд ха даа оронойгоо эрхим морид хараха.

Воронижско областиин Хр новска конезавод хадаа, СССР соо урилдаанда тvрvv hуур эзэлэhэн, ородой хатарш vvлтэрэй мэдээжэ рекордис „Уловые“ асарhан байна. Тур кмени болбол республикын эрхим моридые эльгээhэн ба на. Ростовско конезаводо Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз тэрэшэлэн Днепропетровс областиин гайхамшагта мо рид ерээ.

Ороной алишье захаh колхозуудай ба совхозууд эрхим vнеэд, хонид ба гаха нууд, Дунда Азиhаа тэмэ нvvд, хойто хизаарнуудh хандагайнууд абтаhан байн

XOJOR AIMAGUUDAI SOREVNOVAANI

Kabaanskiin aimag bolbol Tynkeneixidtei sorevnovaanida orolsohon baina. Hajaxan socialiis sorevnovaaniingaa doogovoriiji şalgaza yzexedenь, Tynkenei aimagai kolxoozuud bolbol tariIgajaa jixe tyrgөөr dyyrgehen baigaa. Tynkenei aimagai kolxoozuudai tariIgaa 15 yderte dyyrgeed baixadanь Kabaanskiin aimag bolbol jixexen udaaruulza dyyrgehen baina. Eneenei şaltagaaniinь jyyb gexede, Tynkenei aimag erte tariIgadaa orozo, Kabaanskiin aimag bolbol saha orohon deereheenь xozomdozo orohon baina.

Zygөөr, Komiissiin hanamzaar xadaa Tynkende gazaraa eldeberiIgenь yşөө hain baixa johotoi aad, zarim kolxoozuudtanь agroteexnikiin tylөө johotoi temesel ygei. Jixenxidee gyixenөөr ba zabhartaigaar paaranь xaxalagdahan ba ilangajaa paar deerenь jixe zabhartai baihan.

Tynkenei aimag bolbol tariIga deeree Kavaleevskiin oopediiji yrgenөөr xereglehen baina—enenь jixe hain. Zygөөr, xeden kolxoozuud xyndelen boronoilolgo xeegyi. Tiixede Kabaanskiin aimag bolbol eneeniiji xysedөөr xeregleze şadahan baina. Tiime bolxodoo Tynxenei aimagta xeden kolxoozuudai tariIgiin gazarnuudanь utaruunь xaxalagdahan bolboş xyndelen xaxalagdaagyi, traaktornuudai xydelmerilehen gazarnuudanь hyylnyydiinь xaxalagdaagyi baina.

Yrehenei ugaalgiin plaan Tynkenei aimagta 95 proc. ba Kabaanskiin aimagta 100 proc. dyyrgegdehen baina. Tynkende jaroviziirovalagdahan yrehөөr 107 proc. xegdehen baixada, Kabaanskada 159 proc. xegdehen baina. Tynkende şibxe gargalga 106,9 proc., ynehe sugluulalga 77 proc., şubuunai argal şibxe gargalga 133 proc. dyyrgegdehen baina. Kabaanskada, şibxe gargalga 170 proc. ynehe sugluulga 77 proc., şubuunai argal şibxe gargolga 179 proc. dyyrgehen baina.

Tynkenei aimagai paar xaxalalgaa yni dyyrgeed baixadanь, Kabaanskiin aimag miin 45 proc. dyyrgeze xolo geegdehen baina.

Maşiina traaktorna paarkiin xydelmeriiji Tynkenei aimagta hain gexeer bişe baina, jyyb gexede, xabarai xydelmeride traaktornuudiinь plaanaa miin 45 proc. dyyrgee. Tiixede, Kabaanskiin aimagai traaktorna paarkanь xabaraigaa xydelmeriin plaaniiji 86 proc. dyyrgehen baina.

Tynkenei aimagai traktoriistnuudai dotoroi ysloovi byri hain baixa johotoi baigaa. Gebeşji, ende dutuu dundanuud olon baina. Zişeelxede, byydknyydiinь dutuu myrtөө xysedөөr remoont xegdeegyi matraasuud, poloteencanuud, ymovaalьniguud ba bişeşji şuxala xereglegdexe zyilnyyd ygei. Ene aimagai, Leeninei neremzete kolxoozdo 5 traaktornuudai traktoriistnuud nege byydktei baihan. Traaktorna brigaaduudainь yçood muusa tabigdanxai, eneen deerehee traktoriistnuudiinь өөhediingөө zaarabotkiiji medenegyi. Gebeşji, Tynkende hain xydelmeri xaruulhan brigaadanuud bii. Traktoriist nyx. Baibardin S. bolbol „STZ“ traaktraar 650 gaa xaxalaza 1550 kilograamm goriuuça ekonoomilhon baina. Nyx. Baibardin S. xadaa nyx. Kavalioovskiin meetodiiji xeregleze şadahaaraa eneeniiji tuilaza şadaa, busad traktoriistnuud bolbol nyx. Baibardinhaa zişee abxa johotoi. Tynkenei selьsoveedei, „Kraasna paaxarь“ kolxooz (tyryylegşenь nyx. Baibardin) bolbol oroohoto tariIgaa ba texniiçeske kylьtyyree, myn tereşelen paar xaxalalgaa bornoilolgotoinь egee tyryyn dyyrgehen baina. Ene kolxooz bolbol plaanai johoor 3000 terge şibxe gargaxa baihan aad, 3800 terge gargahan, 45 ceentner ynehe sugluulhan, 15 ceentner şubuunai argal şibxe sugluulhan ba yrehejөө 100 proc. jaroviziirovalaa.

„Kraasna paaxarь“ kolxooz bolbol ariuun seber stoloovotoi, tendee ton hainaar ediee xool xedeg, myn tereşelen xyygedei jaasli ba stoloovo bii. Ene kolxoozoi pravleeninь şine hain ger bariza oronxoi, ene ger dotoronь kylьtyyrne seber baina. Xydelmerilegşed byxeniinь tusagaar koomnatanuudtai. Kolxoozoinь yçood ba sçetovoodstvonь ton hainaar tabigdanxai, jamarşji sagta duratai asuudalnuudta xariuunuudiiji abaza bolxo baina.

1938 ondo ene kolxoozoi kolxoozniguud bolbol azalta yderei 7 kilograamm tariaa, tereşelen myngөөr jixii abahan bainad. Ene kolxooz xadaa 4 zilei torşo soo damzuulgiin Ulaan Tug bariza baina.

Myn Tynkenei aimagta xozomdozo jabahan kolxoozuud bii. Zişeelxede, Kereenske selьsoveedei „Zaluu Azal“ geze kolxooz bolbol (aimagaigaa ceentrhee 4 kilomeetr gazarta) plaanaigaa johoor 309 gaa tariIga xexe baihan aad. 284 gaa xehen baina. Ene Kolxoozdo yiledberiin finaansova plaan ygei. Yçoodonь ba sçetovoodstvonь muusa tabigdanxai, malnuudiinь turanxai. Yzeg bişeg medexegyi 48 xyn bii, tiigeed, tedeniiji hurgaxa xydelmeri jabuulagdanagyi. Ene kolxooziiji tahaldalnuudhaanь gargaxa şuxala baina.

Paartiiin XVIII sjeezd bolbol Gurbadugaar Staalinska Tabanzilei eseste, malnuudai too tolgoiji ba malazalai tovaarna produukciin urgaltiiji SSSR-te malazalai probleemiiji xysedөөr şiidxexe xemzeede xyrgexe zoriIgiiji, bygede azalşadai, kolxoozniguudai, xydөө azaxiin specialiistnuudai urda tabihan baina.

Sorevnovaani xehen ede aimaguudai olonxi kolxoozuud bolbol ene zoriIgiiji bejelyylxiin tylөө bolşeviigşelen temeseze baina. Kabaanskiin aimagai, Krasnojaarska selьsoveedei, „Mai negen“ kolxooz bolbol 70 tugal ba 22 proşoonknuudiiji bultiinь hainaar abaza şadahan baina. Myn ene selьsoveedei Voroşiilovoi neremzete kolxooz xadaa eberte tomo malnuudai ba myn zaluu malaişji plaaniiji ylyylen dyyrgehen baina.

Tynkenei aimagai „Ulaan-Toora“ kolxooz bolbol aduu moridoi talaar plaanaa 104 proc., eberte tomo malai talaar 106 proc. dyyrgehen baina.

Gebeşji, malazaliiji xygzyylxe plaaniinь ede xojor aimaguudta xangaltagyigөөr dyyrgegdehen geze xelexe xeregtei baina. Xaraad yzeje, Tynkenei aimagta zaluu malai plaan 89,5 proc., eberte tomo malnuudai talaar 91,5 proc., xoni jamaadai talaar 91,5 proc. gaxainuudai talaar 82 proc. dyyrgehen baina. Kabaanskiin aimag bolbol zaluu malai talaar 87,7 proc., eberte tomo malnuudai talaar 89,7 proc., xoni jamaadai talaar 90 proc. ba gaxainuudai talaar 84 proc. dyyrgehen baina.

Zaluu malai talaar Tynkenei aimagta tyryyşiin kvaartal soo unagadai garşa baigaagyi, tiixede, Kabaanskada 4,3 proc. garşa bolhon. Tugalai garşa Tynkende 4,3 proc., Kabaanskada 2,6 proc., xurigadai garşa Tynxende 13,5 proc., Kabaanskda 11,6 proc., poroşoonkiin talaar Tynkende 21 proc. garşa bolhon ba Kabaanskada 11,4 proc. bolhon baina. Eneen deerehee, tus xojor aimaguudai malazaliiji xygzyylxe jabadalai xangaltagyi baihaniinь xaragdana. Zarim nege, kolxoozuudai xytelberilegşed bolbol mal azaliiji xygzyylxe asuudalda xaişa xeregeer xandana. Zişeelxede, Kabaanskiin aimagai Kiirovoi neremzete kolxooz ba Tynkenei aimagai paartiiin 17-doxi sjeezdiin neremzete kolxoozuud bolbol zaluu malâigaa xaruuhliji tonşji muugaar bailgadag baina.

Doogovor şalgaxa yderte, Kabaanskiin aimagai 20 kolxoozuudai dergede Geraasimovska zvinoonuudiiji organizovaalagdahan ba Tynkenei 38 kolxoozuudai dergede organizovaalagdahan baina. Malnuudiiji dulaan bairaar xangaxa jabadal ton jixe udxaşanartai bolboşji, ene xereg xadaa ede xojor aimagta jixexen dutuunuudtai—Kabaanskiin aimagta 64 kolxoozuudhaa 283 xydelmerişedtei 52 brigaada barilgada xydelmerileze baina. Tynxende 42 kolxoozuudhaa 21 kolxozuud 245 xydelmerişedtei, barilgada xydelmerileze bain. Zygөөr, hyylei ydernyydte zo texniiçeske barilgiiji jixexe uragşanь jabuulaa.

Maassova xydelmeri ede xojor aimagta—xojuulandanь de de xemzeede tabigdaagy Ilangajaa Tynkenei aimag kolxoozuudai klyybyyd haina xydelmeriөө tabiza şadaagy baihan samodeejatelьno kr zooguudiinь tahaldaltaiga xydelmerildeg, azalşadiiji ky tyyrne maassova xydelmeri oloor xabaaduulnagyi.

Tynkenei aimagta yzeg bi şeg megexegyi 1547 xyn aa bygede huralsalda xabaadu lagdahan geze toologdodo bolboşji, ynendөө xabaadulag daagyi baihan faaktnuud bi Zişeelxede, Tynkenei arşaand yzeg bişeg medexegyi 70 xy nahatanai hurguulida xaba duulagdaagyi g. m. Kabaan skiin aimagta yzeg bişeg me dexegyi 1142 xynyyd byged huralsalda xabaaduulagdanxa.

Ede xojor aimaguudai өөhe xoorondiin şalgaltiin rezyl taad xadaa ene xojor aim guudta xojuulandanь dutu dundanuudai baihaniiji xaruu ba. Tus aimaguud xadaa ed dutuunuudaa tyrgөөr likvidiiro velxe ujalgatai.

Staalinska Gurbadugaar T banzilei neremzete socialiis so revnovaaniiiji byri yrgenөө delgeryylze, BKP(b)-ein XVI sjeezdiin ba Maiska pleenym togtoolnuudiiji xereg deeren bejelyylxiin tylөө bolьşeviigşe len temesexe johotoi.

G. Sibiriaak.

Харюусалгата редакторай орологшо Г. ДАШИЦЫРЕНОВ.

Адрес редакции: Центросоюзная 19 Телефоны: редактора — 3-44, отв. секретаря 3-23, Сельхозотдел — 7-55, Промотдел — 5-07.

БМАССР-эй НКМН-эй типографи. Уполглавлит № 829